

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

DR. KERNER ISTVÁN

PÁPAI KAMARÁS,
A KÖZPONTI SZEMINÁRIUM
LELKIGAZGATÓJA:

Szerző:

Cím: **A LEGSZEBB BAROKK-STILÚ TEMPLOMUNK.**

Forrás: *Egyháztörténelmi Tudósítások*

Budapest

1936. II. 12.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy: *426.5*

Hely: *Egetemi templom*

Idő: *11715/1936*

Szerep:

Helyszám:

Michelangelo hatalmas alkotó-szel-
leme vetette meg alapját a lendületes,
mozgalmas, friss életet lehelő stílus-
nak: a barokknak. Maderna, Vignola,
Bernini, Borromini, Cortona stb. mind-
megannyi zseniális lelkek, fokozato-
san emelik az új stílust tökéletessége
felé. Az új élet erejének, lendületének,
örömeinek kifejezőjévé teszik azt. Az
örök városból, Rómából indul ki és
hódítva járja be a világot. XIV. Lajos
udvarának uralkodó stílusa lesz.
Rubens nagy szelleme is szolgálatába
áll. Számos német művész követi
alkotásaiban irányelveit. Nálunk
Magyarországon jóformán minden
barokk, hisz majd minden román,
csúcsíves és reneszánsz emlékün-
k romokban hever tatár-török pusztítás
következtében.

Amikor a török felszabadulás és a

kurucháborúk lezajlása után föllendül
a hitélet, az egyházi építkezés nálunk
is új erőre kap. A pálos atyák buzgó-
sága táplálja mindkettőt. Friss lendü-
letű tevékenységük sok szép dolgot
hoz létre, köztük talán a legszebbet,
az Egetemi-templomot, amely mű-
vészi tökéletességre, a stílus tisztá-
ságára és a belső díszítés gazdagságára
nézve messze fölülmúl sok pesti temp-
lomot.

1720 körül kezdik az építését. Ter-
vezője, építője ismeretlen. Csak azt
tudjuk, hogy a pálosok építik. 1768-
ban elkészül a kettős torony a szép
homlokzattal. 1776-ban Bergl János
festőművész a mennyezetet látja el
öt szép freskóval. Még ugyanebben az
évben Patachich Adám kalocsai érsek
fölszenteli a teljes díszben pompázó
templomot a mi Kisboldogasszonyunk
tisztelőre. Az egész templomot Mária
magasztosan szép szentélyének kell
tekintenünk. Már homlokzatát a
Szeplőtelen művészi szobra ékesíti, a
templom mennyezetének öt szép fest-
ménye a szent Szűz dicsőítése: a köze-
pén a Szeplőtelen Fogantatás képe,
majd tőle előre és visszafelé az An-
gyali Üdvözlés, Mária látogatása
Erzsébetnél, a kis Jézus bemutatása

és a szentélyben Mária mennybevitele,
megdicsőülése, a fölöttár mőgötti gipsz-
csoportban Mária születése. Fölötte a
censztochovai Mária-kép, amely a
pálosok különös kegyeletének tárgya.
Még a fölöttár körül emelkedő oszlop-
ok alappillérein is Mária életének
egyes jelenetei láthatók igen dúsan
aranyozott stukkókban: Mária eljegy-
zése, menekülése Egyiptomba, meg-
pihenése a pusztában stb. A Mária-tisz-
teletnek és kegyeletnek egyik leg-
meghatóbb emléke a szószékkal szem-
ben levő kápolna oltárképe: a **Fájdal-
mas Szűzanya bájós kegyképe**. Valami-
kor a pesti hívek tiszteletének köz-
pontjában állott. A sok fogadalmi tárgy,
mely körülveszi, tesz róla tanúságot.
Ma is a hívek kegyelele ékesíti az
oltárt bőven virágokkal és a vigaszt
keresők szái keresik fel szüntelen.

A legújabb korban a fővárosunkban
oly csodálatos módon föllendült hit-
életnek újból központjába kerül a
szép barokkstíliú Egetemi-templom.
Lelkünk olvad benne a fények
szípközvetítésétől és a színek vibrálásá-
tól. Az élet, a derű, a vidámság színei
lengik át a templomot. Magas falait
merész ívelésű boltozat fogja össze.
Mennyezete szinte az egek kékségébe
olvad bele. Innen a kék ég színének
megfelelő festészete, amely a szem-
és érzésvilág számára szinte végtelen
távlatot nyújt. A műszivárvány burko-
lata, oszlopainak, féloszlopainak, de-
korációjának páratlan gazdagsága a
legelőkelőbb templomok közé emelik.

Falain, oszlopain, oltárain, a szép
szószekén, kórusán, mindenütt a
barokkstílnak megfelelő mozgalmas-
ság, elevenség, csupa élet lüktet. A
padok és stallumok mily szép farag-
ványok. Mennyi finom és diszkrét
díszítés rajtuk. Még ezeken is minden
hajlik, hullámoz. Mintha lágy esti
szellő lebegtetné a szobrokon, a fest-
ményeken a szenteknek ruháit és az
angyalok szárnyait. „Minden pózban,
gesztusban, tekintetben, lendületben
van fény, tűz, glória, tánc, ének, öröm
és győzelem. A jubiláló, ezer tónus-
ban vibráló élet, akció. A művészet-
ben a legesegőbb laus, a legharsogóbb
jubilus” — mondja magáról a barokk-
stílusról Prohászka püspök, aki meleg
szeretettel csüngött az Egetemi-
templomon. 1921-ben írja Lelki Napló-
jába (II. 48.): „Mennyi fölséges ér-
zelem telíti az Egetemi-templomot.
Mennyi lélek tapad e falakhoz.
Most már nem megyek szerte az
országban, de ide függesztem tro-
feumaimat.” Valóban és örökre a

templom szószekéhez függesztette tro-
feumait, midőn hat évvel később innen
szállt el nagy lelke a halhatatlan
nagyok közé.

Mindnyájan érezzük, hogy igazat
mond akkor is, midőn egy évvel később,
1922-ben azt írja (II. 101. o.):
„Nagyszerű szentáldozással zártuk le
a lelkigyakorlatokat. Mondhatom, még
emelkedőben vagyunk. Ez az Egetemi-
templom valami tradicionális szellem
szentélye lett nekünk s a vashollók
kint a rácson kínálgatják évek óta a
proféták és szentek kenyerét.”

Ennek a tradicionális, nemes szel-
lemnek a föntartása, ápolása, foko-
zása mindazok nemes feladata lesz a
jövőben, akik az Egetemi-templomnak
Istentől rendelt őrői és gondozói.